

September 2007 - Nr. 3. 25. årgang

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

Planlægger kvotebørs på sukkerkontrakter
- skal køre sidst på efteråret, side 3

Nyt varslingsystem mod bladsvampe, side 8

ØNSKER DE EN FREMTID
UDEN FORHINDRINGER !

SÅ VÆLG SORTEN
STINE

PRØVESORT : ZANZIBAR

- Højt økonomisk udbytte
- Tolerant over for Ramularia
- Rhizomania resistent

Udbytte (polsukker/ha relativ)	
113	'06
108	'05
109	'04

SESVANDERHAVE
value through synergy

Annoncer:

Ekstrøm Annonce-Service ApS.
Bagsværd Hovedgade 296-298
2880 Bagsværd
Tlf. 4444 7747
Fax 4444 6747
Mail: roenyt@annonce-service.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om året: februar, april, september og december måned. Det sendes til alle sukkerroedyrkere med kontrakt på levering af sukkerroer til Danisco Sugar og distribueres hovedsageligt gennem post-væsenet.

Oplag: 3.950
Eftertryk til-
ladt med
kildeangivelse.

Forsidebillede:
Nærbillede af en
Ramularia-plet
(foto af Maria
A. Pedersen,
Alstedgaard).

Planlægger kvotebørs på sukkerkontrakter - skal køre sidst på efteråret

Jørn Dalby

Siden begyndelsen af 2006 har det været muligt for dyrkerne frit at købe og sælge sukkerkontrakter. Handlen er indtil nu foregået direkte mellem dyrkerne, som har fundet hinanden via annoncer i landbrugsbladene, købs-/ salgsopslag på Danske Sukkerroedyrkere og Danisco's hjemmesider eller på en helt tredje måde.

Den frie omsætning er blevet taget godt imod af alle, men vi må samtidig konstatere, at der er behov for forbedringer, som kan hjælpe købere og sælgere med at finde hinanden samt få fastsat den "rigtige" pris. En del har oplevet forgæves telefonopkald til mulige købere/ sælgere, og hvad er markedsprisen?

Vi arbejder derfor på at etablere en kvotebørs på sukkerkontrakter, som skal fungere efter samme princip som den for mange velkendte kvotebørs på mælk. Sælgere og købere afgiver bud på en mængde og pris, som derefter indgår i en beregning af en ligevægtspris, som er gældende for alle handler på børsen. Alle sælgere, som har angivet en salgspris under ligevægtsprisen, vil få solgt, og alle købere, som har angivet en købspris over ligevægtsprisen, vil få købt.

I forhold til mælkebørsen vil det dog være muligt for købere (og sælgere) at afgive flere bud. Købere og sælgere vil desuden enten kunne indsende deres bud over internettet via den normale personlige indgang på Danisco's hjemmeside, eller det kan ske via et skema, som sendes med posten. Alle bud, som indsendes over internettet, krypteres undervejs, så oplysningerne forbliver anonyme for alle parter.

Kvotebørsen vil blive kørt i tæt samarbejde med et team af forskere fra Københavns og Århus Universitet, som har stået for udviklingen af hele IT-delen, og de vil ligeledes stå for selve kørslen af kvotebørsen.

Selvom der således etableres en kvotebørs, er det dog fortsat muligt for dyrkere at foretage handel udenom børsen, såfremt man f.eks. ønsker at sælge sin kontrakt til naboen for en bestemt pris.

Arbejdet med kvotebørsen er langt fremme, men de sidste detaljer er dog ikke helt på plads i skrivende stund. Når (hvis) kvotebørsen som forventet falder endelig på plads i løbet af den nærmeste tid, vil vi sende nærmere information ud herom. Det er planen, at kvotebørsen skal køre sidst på efteråret.

Vi kan for nuværende desværre ikke være mere præcise om starttidspunktet, idet kvotebørsen ikke sættes i værk, før der foreligger en afklaring på alle forhold i forbindelse med forslaget om ændring af EU's omstrukturingsordning. Vi anbefaler under alle omstændigheder dyrkerne at afvente udfaldet af ændringen i omstrukturingsordningen, inden man indgår i handel af sukkerkontrakter, idet den forventede ændring af ordningen meget vel kan få indflydelse på dyrkernes kontraktmængde – *se nedenfor*.

Ændring af omstrukturingsordningen

- ekstra ophørspræmie til dyrkerne

Det forventes, at EU's ministerråd den 27. september 2007 træffer beslutning om ændring af omstrukturingsordningen, som giver mulighed for at afhænde sukkerkvote til EU mod at få en ophørspræmie – *læs nærmere side 20*.

Der er for nuværende udsigt til, at Kommissionens forslag gennemføres nogenlunde, som det foreligger, hvilket bl.a. indebærer, at dyrkerne som noget nyt får ret til at tilmelde op til 10 % af den danske sukkerkvote. Da der er udsigt til en ekstra ophørspræmie til dyrkerne, og dermed en samlet præmie på 1.840 kr pr. ton polsukker, vil dyrkerne i Danmark med stor sikkerhed udnytte denne mulighed. Hidtil har retten til at melde ind til ordningen alene ligget hos industrien.

Samtidig ligger det i forslaget, at industrien, dvs. Danisco, kan spare et anseligt afgiftsbeløb, såfremt de forhøjer tilmeldingen til i alt 13,5 %, hvilket således også er et muligt udfald! Endelig skal det nævnes, at Danisco i henhold til sukkermarkedsordningen fra 2006 fortsat har mulighed for at købe 31.720 tons ekstra sukkerkvote til Danmark. Denne option udløber den 30. september 2007.

Der er således mange aspekter i spil, og vi følger naturligvis udviklingen tæt. Vi forventer at have en afklaring på alle disse forhold i begyndelsen af oktober, hvorefter vi vil udsende nærmere information til alle dyrkere. Desuden forventer vi i løbet af efteråret at afholde informationsmøder for dyrkerne forskellige steder i landet.

Til slut vil jeg ønske alle en god kampagne, hvor vi kan glæde os over udsigten til en flot roehøst!

NYT FRA MARK OG FORSØG

Betragtninger om grønne, lyse og gule roer

Med første del af vækstsæsonen 2007 og erfaringerne fra NETE projektet i bagagen sættes tankerne i gang over de indtryk udseendet af forskellige roemarker har givet i løbet af sommeren.

Fra en ideel vækstsæson for de tidligt spirede roer, har det nogle steder været noget nær en katastrofe for de senere fremspirede roer. Efter store nedbørsmængder er væksten nærmest gået i stå, og i værste fald er roerne gået ud. De fleste steder grønnes især de senere fremspirede roer nu i august, imens de først fremspirede roer i marker, hvor alle roerne spirede første gang, nu står lysegrønne til svagt gule. Det er den udvikling og det billede som inspirerer til følgende tanker.

Lyse roemarker

Mange roemarker forekommer nu medio august lysegrønne til svagt gule på trods af en tidlig fremspiring samt en kon-

stant god vækst og et grønt udseende hele tiden indtil i midten af juli måned, hvorefter de er blevet mere og mere lyse. Forklaringen på den lyse til svagt gule farve ligger i de fleste tilfælde ikke nødvendigvis i for meget nedbør, næsten tværtimod. Farveskiftet er en helt naturlig reaktion for en god sukkerroemark på de netop næsten helt ideelle vækstforhold, hvor vand ikke har været en begrænsende faktor. Det har derimod næringsstoffoptagelsen. Betragtes kvælstofforsøg i god vækst, vil man iagttage, at der skal tilføres en kvælstofmængde på 200 kg/ha eller derover for at bevare den grønne farve, mens roerne i parcelerne tilført under 160 kg kvælstof har samme farve, som de fleste svagt gule roemarker nu har. Fra tilvækstforsøgene i 1976-78 ved vi, at den mest intensive næringsstoffoptagelse sker i perioden efter roerne har lukket rækkerne og indtil midten af august. Er der vand nok i den periode, kan sukkerroerne i normal sommervarme simpelthen ikke følge med til også at bevare den grønne farve. Man kan udtrykke det således: En sukkerroemark med ideel vækst vil helt naturligt blive lys i juli og begyndelsen af august.

Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen

Og selvom det er almindelig kendt viden, kan den lyse grønne til svagt gule farve måske virke mindre tiltalende end en mere grøn farve.

Gule væksthæmmede roemarker

Anderledes er det med roerne, der er sent fremspiret især i de marker eller partier af marker, hvor roerne uanset fremspirings-tidspunkt igennem juli og begyndelsen af august har været hæmmet af den megen nedbør. Uanset om de nu medio august begynder at grønnes, vil de være bagud i forhold til en ideel afgrøde på samme mark.

Hvorfor har roerne været så udpræget hæmmet i disse marker eller partier af marker? Mulige forklaringer er flere. I nogle tilfælde kan det være sygdomme som rizomania eller i sjældnere tilfælde rizootonia. Dette tillader vi her at se bort fra for udelukkende at koncentrere os om jorden. Svaret er derfor helt lige til: ”strukturetskade”. Ofte forbindes strukturetskade med trafik i det tidlige forår. Det kan det være. Men da jorden i en roejord er vandmættet lang tid efter roerne er sået, er denne forklaring ikke altid fyldestgørende. I NETE-projektet er vi blevet bekræftet i, at jordbehandling i efteråret under våde forhold dels pakker

jorden, dels vedligeholder store aggregater på lerjorden, og at den struktur, der bliver resultatet heraf, ikke er et ideelt vækstmedie for roer. En del af de vandlidende marker eller partier i marker er sandsynligvis et resultat af pløjning og anden jordbearbejdning under for våde forhold på for svær lerjord.

Det har tillige kunne observeres, at de sent fremspirede roer på de lidt mildere jorde har lidt mest af den megen nedbør. Foruden den mulige forklaring vedrørende der svære lerjord, der også i nogen udstrækning gælder på de lidt mildere jorde med et relativt højt lerindhold, bør det iagttages, at især den mildere jord er meget følsom overfor pakning. Når nedbøren kommer i så store mængder, som det har været tilfældet, pakker en mild jord fuldstændigt. Porerne lukkes af mindre partikler der vaskes ned imellem de store. Derfor bliver luftskiftet antageligvis endnu dårligere end på en sværere lerjord, der svulmer op, når den bliver fugtig.

Årsagen til, at det især er de senere fremspirede roer, der lider mest, er antageligvis, at de ikke har udviklet et tilstrækkeligt stort og dybt rodnet til at kunne imødegå modgangen, imens de store roer har rødderne dybt ned i regnorme-

Roer i god vækst. Toppen er meget kraftig og roerne er spiret 1. gang. På trods heraf fremstår marken meget lys.

gange, der kan sikre luft samtidig med at roelegemet i sig selv bedre kan bearbejde jorden, mens det vokser. Hertil kommer, at sent fremspirede roer ofte får angreb af rodbrandsvampe, og derfor i sig selv er svækkede. Det er tillige naturligt, at roer der på den måde lider under den megen nedbør, vil udvise symptomer på angreb af forskellige sygdomme, alene fordi, de er svækkede. Det kan altså være vanskeligt at vurdere årsag og virkning. – Men det er et godt udgangspunkt at begynde med jorden.

Jord i god kultur

Det følger næsten af ovenstående, at en ideel jord skal forberedes under tilpas tørre forhold, hvilket tillige betyder, at også pløjning skal foretages under relativt tørre forhold. Under tørre forhold er det muligt at slå store aggregater itu, undgå pakning af jorden, undgå luftlommer samt at jævne overfladen til sikring af ensartet aftørring i foråret. Det betyder i en normal betragtning, at jordbehandling i efteråret bør foretages tidligt! Absolut det modsatte af *comme il faut* i forhold til risiko for udvaskning af kvælstof samt den fordeling af efterårsarbejdet, som har vundet indpas i de senere år.

Ser vi bort fra arbejdsfordelingen, kan risikoen for kvælstofudvaskning imødegås med en efterafgrøde, der i denne forbindelse har den fordel, at den kan ”dræne” jorden for vand ved fordamp-

I forgrunden 120 kg N/ha og bag ved 240 kg N/ha, hvor roerne er mere grønne.

ning, samt, såfremt den er tæt nok, støtte jorden, så den er lidt mindre følsom overfor pakning. Tillige vokser efterafgrødens rødder ligesom roernes i regnormegange og er med til at vedligeholde den naturlige afdræning og funktion af underjorden. Hvis efterafgrøden også etableres med en dyb bearbejdning – 10 til 15 cm – under tørre forhold umiddelbart efter, at mejetærskeren er kørt ud af marken, er det muligt at slå store aggregater itu og dermed homogenisere jorden. Når efterafgrøden nedpløjes senere i efteråret er jorden mindre følsom overfor pakning, end den ville være uden bevoksning på samme tidspunkt. Men det kræver fortsat, at jorden er tør nok til at færdsel og behandling resulterer i en bekvem jord. Holdes jorden således porøs og ensartet fra efterårsbehandlinger, vil den bedre kunne modstå store nedbørsmængder i efterfølgende vækstsæson foruden, at den vil være et bedre vækstmedie. – Det er naturligvis under forudsætning af, at dræn og kalktilstand er i orden.

Kan den indsats så måles på udbyttet? Måske ikke i normale gunstige år og som

Sent fremspirede roer har haft modgang og en vækst hæmmet af den megen nedbør fra midten af maj og til skrivende stund medio august.

en effekt af kun et år. Men i et længere perspektiv bliver jorden bedre vedligeholdt og et dårligt udbytte imødegået af en jord, der er i bedre kultur sammenlignet til den modsatte praksis, hvor efterårsbehandlinger foretages under for våde forhold med pakning og uensartet jord som et resultat. Ud fra erfaringerne med langtidforsøg er det tillige nærliggende at antage, at udbyttet bliver mere konstant på et højere niveau.

Ovenstående overvejelser og antagelser

er et resultat af erfaringer blandt andet fra NETE-projektet. Og såfremt der findes ekstern finansiering vil de indgå i et kommende projekt om jordbehandling, der tillige omfatter partiel behandling i efteråret i stedet for pløjning.

Sammenfattende kan det udtrykkes, at forberedelse af en sikker, stabil og højtydende afgrøde sker hvert år og hele tiden; således ikke blot fra i foråret til kommende sommer, men i et konstant forløb og fremtidsperspektiv. ■

*Formand
Vagn Juszczuk*

*Forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen*

Som det fremgik af sidste nummer af Sukkerroe-Nyt har rammeaftalerne for NBR, den nye fælles svenske og danske

forsøgsorganisation, været på plads siden i det tidlige forår. Nu er NBR stiftet, det vil sige at det konstituerende møde er afholdt, forslag til vedtægt samt indbetaling af stiftelseskapital er på plads, og aktuelt bliver anmodningen om registrering behandlet af myndighederne.

Der er valgt en bestyrelse, der består af 4 repræsentanter fra Danisco Sugar A/S: Christer Sperlingsson (næstformand), Niels Nordgaard, Thomas B Olsen og Lars M Petersen – 2 repræsentanter fra Betodlarna: Bo Danielsson (næstformand) og Sven Åkesson – 2 repræsentanter fra Danske Sukkerroedyrkere: Vagn Juszczuk (formand) og Jørn Dalby – samt to uvildige repræsentanter: Carl Åge Pedersen og Dave Servin.

På det praktiske plan er opgaven med at opbygge og skabe indhold i NBR i fuld gang. Således skal der udarbejdes aftaler vedrørende lejemål samt aftaler med den praktiske organisation, der ikke bliver en del af NBR hverken i Sverige eller i Danmark. Strukturen i IT, forsøgssystem, økonomi og kommunikation slås sammen. Vigtigst af alt er, at planlægning af kommende forsøgsprojekter herunder ansøgning om ekstern finansiering er i fuld gang. Det har været pågående siden i foråret og det er nok på det område, hvor vi har lagt de fleste kræfter indtil nu.

Opbygningen af NBR forløber planmæssigt, således at NBR er klar til at overtage opgaverne fra SBU og Alstedgaard den 1. januar 2008. ■

Vinderen over nematoder

JULIETTA

- Højt sukkerudbytte både med og uden nematoder
- Tolerant overfor nematoder og rizomania
- Meget høj renhed

www.kws.com

KWS SCANDINAVIA
Harald Pålsson
Tel.: +46 46 32 58 61
E-mail: h.palsson@kws.com

Nyt varslingsystem mod bladsvampe

Af forsøgsleder
Anne Lisbet
Hansen

I juli opstartede varsling mod bladsvampe i et samarbejde mellem DL Syd-havsøerne (Dansk Landbrug Sydhavsøerne Planteavlserådgivning), Danisco Sugar A/S Agricenter og Alstedgaard.

Ved anvendelse af reducerede doseringer (0,25 l/ha Opera eller Opus) er det vigtigt at behandle ved begyndende angreb.

Hvornår et angreb begynder afhænger af område og sort, hvilket varslingsystemet giver detaljerede informationer om. Hvis angrebet får lov til at udvikle sig, inden bekæmpelsen udføres, bør doseringen hæves, idet fungicidernes virkning er mere forebyggende end helbredende.

I varslingsystemet indgår 24 marker fordelt i områderne Vest- og Sydsjælland, Stevns, Møn, Lolland og Falster, der ugentlig bliver bedømt for angreb af bladsvampe. Der observeres i syv forskellige sorter udvalgt i forhold til forskellig modtagelighed overfor meldug, Ramularia og rust: Belize, Julietta (RT, NT), Mars (RT), Stine (RT), Tuva, Verity og Zanzibar (RT).

I hver observationsmark er afsat to vinduer, der holdes usprøjtet gennem sæsonen, og resten af den behandlede mark gennemgås diagonalt over arealet med fire afmærkede områder. Dyrkeren oplyser om gennemførte svampebehandlinger. Observationerne afrapporteres løbende og hertil knyttes kommentarer og anbefalinger. I udarbejdelsen af anbefaling,

Roemark, der indgår i bladsvampevarsling. Angreb af meldug ses i ubehandlet vindue til højre, mens meldug er bekæmpet i behandlet del af mark til venstre, d. 16/8-07 Sydsjælland (Foto af Maria A. Pedersen Alstedgaard).

vurderes sygdom, sygdomsudvikling, vejrforhold, sort, geografi, aktuel dato og eventuel tidspunkt for optagning.

Foreløbig udvikling

De første pletter af Ramularia og Cercospora kunne observeres allerede i anden

uge af juli, og fra sidst i juli har meldugen bredt sig. Midt i august kunne meldug ses i alle observerede sorter, hvoraf Julietta har været mest angrebet og Stine mindst. I Tabel 1 kan udviklingen af meldug i Julietta ses fra 9. juli (uge 28) til 17. august (uge 33). Observatio-

Tabel 1. Udvikling af meldug i Julietta og Ramularia i Belize i forhold til område og uge. Viste tal er gennemsnitstal over alle lokaliteter vurderet for den pågældende bladsvamp.

Uge	Område					
	Vest-lolland	Øst og midt-lolland	Falster	Møn	Stevns og Sydsjælland	Vest-Sjælland
	Meldug i Julietta					
28	0,0	-	0,0	-	0,0	-
29	-	0,0	-	-	-	0,0
30	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
31	2,5	2,5	0,1	0,5	3,0	0,5
32	2,0	2,0	2,0	2,0	5,0	0,5
33	6,0	3,0	6,0	8,0	8,0	8,0
	Ramularia i Belize					
28	-	0,0	0,0	-	-	-
29	0,1	0,1	-	0,0	0,0	-
30	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
31	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
32	1,0	1,0	0,8	0,1	1,0	0,1
33	3,5	2,0	1,3	0,5	-	0,1

Sygdom bedømt ved skala 0-10, hvor 0= ingen sygdom og 10 = alle blade på planten er angrebet.

Tabel 2. Virkning af svampesprøjtninger på meldug i Julietta.

Uge	Ubeh	Spr. uge 30	Ubeh	Spr. uge 31	Ubeh	Spr. uge 32
Antal lok	1		4		1	
28	-	-	0,0	-	0,0	-
29	0,0	-	0,0	-	-	-
30	0,1	-	0,1	-	0,0	-
31	0,5	0,1	2,1	2,5	0,1	-
32	0,5	0,1	2,8	2,3	2,0	2,0
33	8,0	1,0	6,3	1,9	6,0	2,0
Behandling	0,25 l/ha Opera		0,25 Opera/Opus		0,25 Opera	

Sygdom bedømt ved skala 0-10, hvor 0= ingen sygdom og 10 = alle blade på planten er angrebet.

nerne viser, at angrebene i år er begyndt på Øst-, Midt- og Vestlolland. Meldug kommer hvert år hertil hovedsagligt via fjernsmitte med vind, og sygdommen har optimale betingelser ved omkring 25 °C med tørre forhold om dagen og dug om natten. I 2006 havde vi et usædvanligt kraftigt meldugangreb, der strakte sig helt ind i oktober. Forsøgene viste, at behandlede parceller gav op til 11 % mere i udbytte i forhold til ubehandlede.

Ramularia udvikler sig også, men indtil videre på et lavere niveau. Især Belize og Tuva er angrebet af Ramularia. Sorter med Rizomania tolerance ses stadig generelt også at være meget modstandsdygtige overfor Ramularia. Ramularia spredes hovedsagligt i sædskiftet fra forrige roemark med sporer overlevet på planterester i jorden og spredes videre via regnplask fra plante til plante. Optimalt forhold for udvikling er 17-20 °C

og luftfugtighed over 95 %. Udvikling af Ramularia i Belize i perioden og i område kan ses i Tabel 1. Midt i august ses de største angreb på Øst-, Midt og Vestlolland.

Bederust er ved medio august under udvikling flere steder. Svampen dukker gerne op lidt senere på sæsonen. Den er hovedsagligt vindspreddt og har optimale forhold ved 15-20 °C og høj luftfugtighed.

Udover de almindelige bladsvampe observeres i varslingssystemet også for Pseudomonas, Phoma, Peronospora, Stemphyllium og andre angreb, der måtte komme på roebladene.

Behandling mod bladsvampe

På baggrund af observationerne i varslingssystemet er dyrkere blevet opfordret til at holde øje med sygdomsudviklingen

fra midt i juli (uge 29), og fra slutningen af juli (uge 30) blev der varslet, at hvor der kunne findes angreb af meldug eller Ramularia, burde der behandles. Der blev anbefalet, at behandle med 0,25 l Opera, der har længere virkning mod meldug end Opus.

Opgørelse pr. medio august viser, at der er sprøjtet i 23 ud af de 24 lokaliteter, der observeres i bladsvampevarslingen. Effekten af at behandle mod meldug i marker med Julietta ses i Tabel 2. Observationerne viser, at meldug i de ubehandlede vinduer forsat udvikles kraftigt, at sprøjtningerne reducerer meldugudviklingen, og at størst effekt er opnået, hvor der er behandlet tidligt ved begyndende angreb.

Når der er behandlet med 0,25 l/ha Opera eller Opus må effekten forventes at klinge af efter tre ugers tid. En opfølgende behandling kan være aktuell ved:

- 1) Vedvarende kraftigt smittetryk.
- 2) Begyndende smittetryk fra en ny sygdom.
- 3) Modtagelig sort.
- 4) Planlagt optagning senere end medio i oktober (behandlingsfrist inden høst er 30 dage).

Forventet udbyttensniveau og prisforventninger kan påvirke forventet rentabilitet af en opfølgende behandling.

Hvornår behandlinger klinger af, og hvordan sygdommene fortsat udvikles i de forskellige sorter og områder følges i bladsvampevarslingssystemet. Observationerne og anbefalinger fra bladsvampevarslingerne kan aktuelt følges i Plan-tenyt fra DL Sydhavsøerne, på Danisco Sugar A/S Agricenter hjemmeside: www.sukkerroer.nu/cms/connect/agri/da og på Landscentrets registreringsnet: www.landscentret.dk/regnet/pres/present.asp?HY=2007&CT=014112&CS=43. ■

Fra venstre ses meldug, rust, Ramularia og Cercospora, d 20/8-07 Alstedgaard. Ramularia kan især ved begyndende angreb forveksles med Cercospora, men ses på pletterne med lup vil sporehuse i Ramularia være hvide (se forside-foto), mens sporehuse i Cercospora-pletter er sorte.

Lagring af sukkerroer

Af
Projektkoordinator
Otto Nielsen

Ønsket om at udvide sukkerfabrikkernes kapacitet ved at øge kampagnelængden kan imødegås ved at opbevare sukkerroerne i kuler. Dette kræver blandt andet, at roerne er så rene og ubeskadigede som muligt ved lagring samt at temperaturen i kulen er 0-5 °C.

Projekt i Sverige

Lagringsproblematikken er særlig stor i Sverige, hvor der nu kun er en sukkerfa-

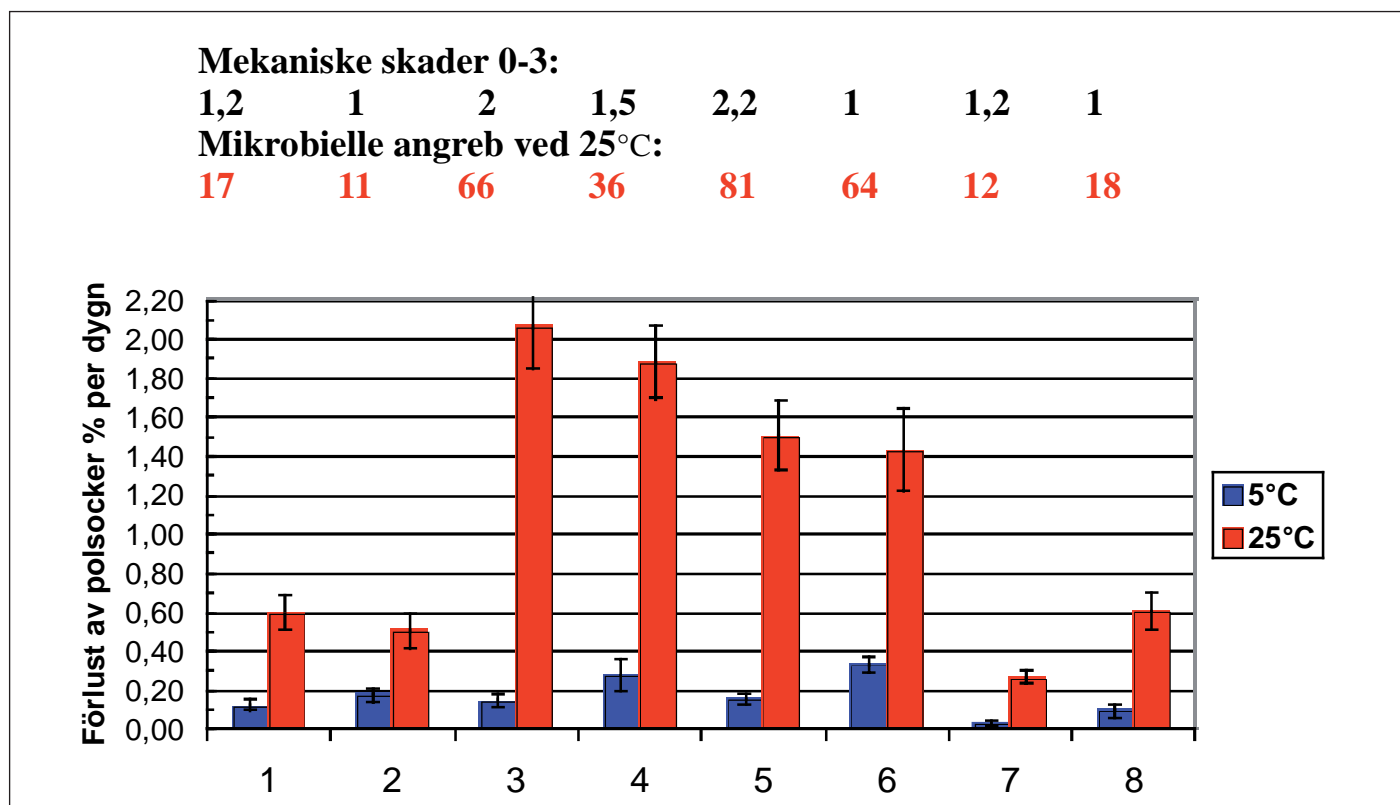
brik tilbage, samtidig med at risikoen for frost er større end i Danmark. Dette har medført, at man ved SBU har igangsat et forskningsprojekt omkring lagring af sukkerroer. Projektet startede under sidste kampagne, og nogle af resultaterne præsenteres her.

I 2006 blev der i Sverige set på muligheden for at lagre roerne i 30, 50 og 70 dage. Alle lagrede roer blev forarbejdet medio januar, hvilket vil sige, at roer lagret i 70 dage blev taget op i starten af november. Da perioden fra november til januar sidste år var usædvanlig mild, viste det sig, at varme og ikke kulde skulle blive det største problem. Problemerne med opbevaring af roer under

varme forhold er velkendte, idet temperaturen øger respiration samt svampevækst og råd, således at sukkertabet blev alt for stort – specielt ved de to første optagningstidspunkter (tabel 1). Problemer med svamp og råd øgedes yderligere, hvis roerne var beskadigede som følge af hårdhændet optagning (figur 1).

Problemerne starter i marken

Den bedste lagring opnås af roer, som er så ubeskadigede som muligt. Dette betyder for det første, at man ved aftopningen skal undgå at skade roelegemet. Dette opnås bedst, hvis roerne er ensartede i størrelse og højde over jorden. For det andet skal selve optagningen og håndteringen ske skånsomt, da knækkede

Figur 1. Sukkertab per døgn ved lagring af sukkerroer. Tallene 1-8 refererer til otte forskellige lokaliteter. De mekaniske skader er opgjort på en skala fra 0-3 (0: Igen skade; 1: < 25 % roer med skader; 2: 25-50 % med skader; 3: >50 % med skader) og de mikrobielle angreb angiver procentdelen af angrebne roer (kilde Lars Persson & Åsa Olsson 2006, *BetOdlaren*, 4:48-51).

Tabel 1. Temperaturforhold og sukertab ved tre lagringstider i svenske forsøg 2006/2007 (kilde: Robert Olsson & Anders Ryden 2007, *BetOdlaren* 1:44-48).

	Kule 1	Kule 2	Kule 3
Optagningstidspunkt	1. nov.	29. nov	11. dec
Lagringstid (døgn)	70	42	30
Gennemsnitstemperatur i perioden	6,6	6,4	5,8
Gennemsnitstemperatur i kule	10,2	8,7	7,7
Sukkerprocent, start	16,1	15,9	15,9
Sukkerprocent, slut (10. Januar)	13,7	14,9	15,1
Sukkertab (%/døgn)	0,36	0,28	0,11
Mistet indtægt i forhold til direkte levering (%)	-33	-13	-1

spidser og skader i øvrigt kraftigt forøger risikoen for svamp og råd. De svenske undersøgelser viser endvidere, at risikoen for svampeangreb er forskellig fra mark til mark. Dette skyldes, at de lagrede roer angribes af de svampe, som findes i jorden. Dette er primært fusarium-arter, der opformerer på jorde, hvor nedmuldningen af halm har været utilstrækkelig. Når man skal lagre roer, vil man kunne reducere svampeangreb, hvis man i de foregående år har været omhyggelig med halmnedmuldning. Fusarium forårsager nedvisning af roebladene, og man bør derfor ikke lagre roer, hvis de har disse symptomer.

I de svenske undersøgelser var svampen botrytis i øvrigt udbredt, mens rhizoctonia ikke blev observeret. Sidstnævnte er en alvorlig lagersvamp i det øvrige Europa samt USA, og det er stort set umuligt at lagre roer, hvis de er angrebet af denne svamp.

Varme roer

Temperaturen i roekulen er af stor betydning for lagringen. Specielt i milde vintre kan dette blive et problem, da det kan være umuligt at holde temperaturen tilstrækkelig lav. Det er derfor bedst at tage roerne op i en kold periode. Visse steder i det nordlige USA, hvor anvendelse af

lagring i kuler er udbredt, måles temperaturen i roelegemet ved indlagring. Hvis denne overstiger 55 °F (12,8 °C), ophører man med at lægge roerne i kule, indtil temperaturen igen kommer ned. Denne tærskeltemperatur kan nok ikke umiddelbart overføres til danske forhold, da vintrene her typisk er mildere, men princippet med at måle roernes temperatur kunne måske tages i anvendelse.

Kolde roer

Sukkerroer kan godt tåle frost, men nogle dage med temperaturer under 5-6 minusgrader eller en uge med temperaturer under 2-3 minusgrader vil skade roerne. Roerne er i stand til at komme sig efter frostskafer, såfremt roerne forbliver i jorden nogle dage, når det igen bliver tøjvjr. Derimod er der risiko for store tab, hvis roerne tages op, mens de er frosne eller udsættes for frost i kulen. I den forbindelse er det vigtigt at huske, at vind øger kuldepåvirkningen. For eksempel svarer en vindhastighed på 2 m/s til, at temperaturen er 1-2 grader lavere, mens en vindhastighed på 6 m/s svarer til 10-15 grader lavere temperatur (kuldeindeks, DMI). I begyndelsen af en frostperiode vil varmen fra jorden forhindre, at den del af roen, der sidder i jorden, ikke fryser, og bladene vil i et vist omfang beskytte den overjordiske

En elevatorvogn er velegnet til at få dannet en ensartet kule med de ønskede dimensioner. (Dette og øvrige fotos er venligst stillet til rådighed af Sockernäringens Beodlings-Utveckling, Sverige)

Roekule tildækket med fiberdug.

Halmen lægges udenpå fiberdugen, så der ikke kommer halm i roerne.

Fiberdugen trækkes af i ét stykke.

del af roden. Først på vinteren har nogle dages frostvejr derfor ingen betydning for de roer, der sidder i jorden.

Luftcirkulation i kulen

Klimaet i roekulen kan delvis styres ved hjælp af luftcirkulation. I et finsk projekt, blev der lavet forsøg med indblæsning af luft gennem ventilationsrør i kulen. Indblæsning blev styret af temperaturfølere. På denne måde er det muligt at sænke temperaturen i kulen ved at blæse luft ind, når lufttemperaturen er lavere end temperaturen inde i kulen.

Der vil normalt være passiv luftcirkulation i en kule, såfremt denne ikke er tildækket, eller hvis der er anvendt åndbar dækmaterialer. Det er dog afgørende, at mængden af jord og planterester i kulen holdes på et minimum, da dette begrænser luftcirkulationen.

Hvis man anvender big-baller i kanten af kulen, kan man øge luftcirkulation ved at placere kulen med de åbne ender i den dominerende vindretning (øst-vest).

Dækning

Med udviklingen af fiberdug er det muligt at beskytte for regn samtidig med at varme og fugt kan komme ud af kulen. Dugen kan lægges direkte på roerne, og ekstra beskyttelse kan opnås ved at lægge halm ovenpå dugen. Dette forhindrer, at halmen blandes med roerne.

Ved valg af fiberdug skal man ikke udelukkende se på materialets vægt. Det er langt vigtigere at vælge fiberdug ud fra åndbarhed, styrke og holdbarhed (fiberdug nedbrydes blandt andet af sollys og mikroorganismer). Disse parametre testes efter standardiserede metoder. I de svenske forsøg samt i tidligere forsøg på Alstedgaard anvendtes Polyfelt TopTex og erfaringerne herfra er tilfredsstillende. ■

maribo.com

DET SIKRE VALG

➔ BELIZE

- Mest dyrkede sort i 2007
- Over **580 kr. pr. ha** i merindtjening*
- Meget lille stokløbningstendens

* Gns. Alstedgårdforsøg i 3 år. (2004 -2006)

DANISCO

Danisco Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5460 6031 · Fax: +45 5460 7068
www.maribo.com · daniscoseed@danisco.com

Frø af bedste kvalitet

Kongres i Marokko

Af forsøgsleder
Anne Lisbet
Hansen

IIRB kongres (*Institut Internationale de Recherches Betteravières*) nr. 70 blev afholdt den 11.-13. april i Marrakech, Marokko, med over 270 deltagere fra Europa, Afrika, Japan og USA.

Der blev fokuseret på emnerne ”store, søde og rene roer” og ”sygdomme og skadedyr”. Derudover var der en åben session med blandede indlæg samt en poster session. Efter en introduktion til sukkerproduktion i Marokko gives i det efterfølgende korte referater af udvalgte indlæg og plancher.

Sukkerproduktion i Marokko

I Marokko dyrkes 61.000 ha med sukkerroer og 15.000 ha med sukkerrør, herfra produceres 800.000 t sukker pr. år. Produktionen blev privatiseret i 2006, og der er tre fabrikker, som oparbejder rørr, og seks sukkerroefabrikker. Antallet af sukkerroedyrkere er op mod 80.000, og de fleste af arealerne mindre end en ha bliver sået, luget, ukrudtsbekæmpet og taget op med håndkraft. Der anvendes 95 % multigermt frø. Roerne sås i perioden fra november til december og høstes i maj, juni og juli. Sædskiftet er meget tæt ofte med roer hvert andet år. Mest alvorlige skadedyr og sygdomme er Casida-bladbiller, Erwinia- og Sclerotium-rodråd samt Cercospora-bladplet.

Vi besøgte Doukkala regionen, hvor der er årlig nedbør på 260-700 mm. Vanding

Her præsenterer de marokkanske værter forsøgsmarken.

Drypvanding udlagt med rørsystemer set i forsøgsmarken.

af roerne er nødvendig, men er problematisk og dyrt selvom der ydes stats-tilskud. Med spinklersystem udvandes typisk ca. 820 mm, mens der med dryp-system kan spares 30 % i vandmængde.

Udbyttet ligger omkring 5-8 t sukker pr ha.

Den Marokkanske regering anser sukker-roer som en vigtig og blivende afgrøde, der understøtter landbrugsområder. Der er igangsat en modernisering og opgradering af sektoren med det formål at opnå højere produktivitet. De største problemer er vandmangel, saltholdighed og sygdomme.

Store, søde og rene roer

Roehøjde og vægt: Otto Nielsen

(Alstedgaard) fremlagde resultater fra tre års forsøg med direkte såning, partiel jordbearbejdning og kamdyrkning, der viste at roens højde over jordoverfladen øges med rodvægt i et lineært forhold. Forholdet påvirkes af jordbearbejdningsgraden, og jo større modstand jorden udviser, f.eks. ved pakning, desto højere sidder roden i jorden, hvorved vækstpotentialet formentlig ikke udnyttes fuldt ud. I 2006 var disse sammenhænge mere udtalte end i 2005, hvilke kan skyldes den tørre periode i juli måned i 2006.

Kamdyrkning: I Tyskland i 1980'erne blev kamdyrkning afprøvet i forsøg, men blev droppet igen pga. ringe økonomi. I 1990'erne havde roedyrkere på marsk-områder i Nordtyskland dog succes med kamdyrkningsprincipper fra gulerodsavl. Kamdyrkning er nu taget op igen i Tyskland, Italien og Danmark. Fra Nord- og Vesttyskland viser nyeste resultater fra mere end 100 stor-skala forsøg over 2 år, at med forårskamdannelse opnås en hurtigere fremspiring i forhold til almindelig såning. Det skyldes højere jordtemperatur og lavere vandindhold i kammene. Dog betyder dette også

Otto Nielsen fremlagde på kongressen resultater fra projekt NETE2010.

forøget risiko for udtørring og dårlig fremspiring i tørre forår. De anvendte kamme var 15 cm høje og formet med PTO-drevne diabolskiver. I løbet af maj og juni kan der måles et højere kvælstofindhold i kammene og ved optagning er der opnået mere regelmæssige og længere rodformer. Resultaterne er i øvrigt samstemmende med danske forsøg.

I Nordtyskland er der opnået 5 % højere udbytte, mens i Rhinelandet blev der kun opnået 1 % i merudbytte hvilket kan skyldes generelt lunere temperaturer og mere nedbør. Ved metoden spares en til to overkørsler. Økonomiske beregninger viser, at kamdyrkning i Nordtyskland kan være rentabelt, hvis rodudbyttet øges med 5-7 % ud fra en høst på 65 t roer per ha.

Søde roer: Gerhard Steinrücken fra Syngenta Seeds fremlagde, at dyrkning af roer med 20-22 % sukkerindhold vil være en fordel for transport og forarbejdning, men at sådanne typer giver lavere udbytte per hektar sammenlignet med sorter, der indeholder 17-19 % sukker. Bestræbelse på at øge udbyttet ved at øge plantebestanden med op til 350.000 planter per ha har ikke givet succes. I

øvrigt opsummerede G.S., at det gennemsnitlige sukkerudbytte i EU er 10,0 t/ha med 17 % polysukker opnået ved 210 vækst dage og 90.000 pr. ha, hvorimod det højeste gennemsnitlige udbytte nok opnås i USA i området Imperial Valley med 20,4 t/ha, 17 % polysukker ved 285 vækst dage og 80.000 planter pr. ha.

Genotype og miljø: Sorters reaktion på forskellige lokaliteter er undersøgt 28 steder rundt i Europa fra Finland i nord til Tyrkiet i syd i arbejdsgruppen "Genetic and breeding". Sorterne udviste vekselvirkning mellem lokalitet og kvalitetsparametre (bl.a. amino-N, Na, invert-sukker), men sorterens indbyrdes rækkefølge var stabil selvom der kunne ses varierende afstand mellem dem ved forskellige lokaliteter, hvilket kan skyldes for eksempel større eller mindre reaktion på stress, såsom tørke og kulde.

Rodfure og jordvedhæng: Fra Syd-tyskland blev der fortalt om betydningen af rodfurens dybde ved undersøgelse af 10 sorter. Ved tørre optagningsforhold giver lille rodfureddybde kun 1 % mindre jordvedhæng end normal rodfureddybde, mens ved våde optagningsforhold viste lille rodfureddybde at medføre 4 % jord-

vedhæng, hvor normal rodfure gav 7 %. Franske studier har vist at urenheder og jordvedhæng øges ved plantebestande mellem 100.000-110.000 planter per ha sammenlignet med 90.000- 100.000 planter per ha. Der blev desuden nævnt at sorter med lille rodfureddybde giver mulighed for mere skånsom rensning.

Rodfure og jordvedhæng: Brian Bacher Pedersen og Jens Nyholm Thomsen fra Alstedgaard viste en poster vedrørende rene roer. Analyse af en lang række parametre målt rutinemæssigt i sortsforsøg viser, at mængden af vedhængende jord især afhænger af rodfureddybde, rodens højde over jordoverfladen og grenethed. Vaskbarhed på selve fabrikken afhænger især af rodfureddybde og roens glathed. Set på gennemsnitstal fra sortsforsøg 2006 kan det ses at rodfureddybde – fra sorter med de dybeste rodfurer til sorter med de mest overfladiske rodfurer - betyder en halvering i procent jordvedhæng. Selvom rodfureddybde er en vigtig parameter kan den dog ikke stå alene i karakteristikken af sorter, når det gælder jordvedhæng.

Sygdomme og skadedyr

Roecystnematoder: Når der ses på sygdomme og skadedyr i europæisk roedyrkning anses roecystnematoder at udgøre den anden vigtigste trussel næst efter Rizomania. Åsa Olsson fra Sverige rapporterede fra møder afholdt i 2006 i Malmø og Sevilla. Nematodtolerante sorter giver muligheder for udbytteforsikring, og generelt har tolerante sorter mindre opformering af nematoder end modtagelige. Efter indlægget blev der dog diskuteret, at ved lavere forekomster (under 3.000 æg og larver per kg jord) ser det ud til, at tolerante og modtagelige sorter har opformeringsrater på samme niveau. Stadigt ukendt ved brugen af de tolerante sorter er deres påvirkning af nematodernes genetiske sammensætning, og om tolerancen derved på sigt måske

kan overkommes af nematoderne. Angående roecystnematoders vekselvirkning med andre skadegørere har nye forsøg vist, at forekomst giver indfaldsvej for angreb af forskellige Fusarium-svampearter, hvilket kan påvirke både roer og korn i samme sædskifte. I sædskifter, der involverer vinterraps viser tyske forsøg, at rapsen giver en opformeringsfaktor på omkring 1, men spildraps herfra kan give en noget højere opformeringsfaktor, og skal derfor fjernes inden nematoderne kan nå at færdiggøre en livscyklus i eftersommeren. Raps er desuden vært for stængelnematoder (*Ditylenchus dipsaci*), hvor selv små angreb er alvorlige for roer. I flere lande anvendes resistente efterafgrøder som sanerende mod roecystnematoder, hvilket kan være rentabelt ved høje nematodforekomster.

Varslingssystemer mod bladsvampe:

Der er igennem de sidste 10 år arbejdet en del på internetbaserede varslingsystemer for bladsvampe med formålene at sikre rettidige og rentable behandlinger, minimere risiko for resistensudvikling og minimere miljøpåvirkning. I Holland ved IRS videreudvikles et varslingsystem for *Cercospora*, meldug, rust og *Ramularia*, hvoraf *Cercospora* normalt er den mest tabsgivende bladsvamp. Første varslingsystem byggede på mange manuelle ugentlige observationer. Nu udbygges systemet med klimadata på temperatur og fugtighed målt lokalt nede i afgrøden, og modeller beregner hvorvidt behandlinger er aktuelle. I Tyskland ved Kiel Universitet og Südzucker er deres varslingsystemer også veludbygget for især *Cercospora* og meldug. Der arbejdes med bekæmpelsestærsker, der afhænger af angrebets startdato og - styrke. Jo tidligere en epidemi starter desto mere alvorlig og tabsgivende bliver den pågældende bladsvamp.

I systemet bruges hvor stor en procentdel angrebne planter der skal være ved en

given dato for at udløse en behandling. Procenten stiger fra 5 til 45 % angrebne planter fra den 15. juli til den 1. september. Nye forsøg skal belyse om bekæmpelsestærsker også skal afhænge af sorters forskellige modtagelighed. Modstandsdygtighed hos sorter viser sig gerne som en forsinkelse i sygdomsudviklingen i forhold til modtagelige sorter, hvilket kan ændre behandlingsbehov til enten lavere dosis og/eller senere behandling.

Rizomania: Rizomania, der skyldes et virus (BNYVV) og som overføres med jordsvampen *Polymyxa betae* anses for at være den største trussel mod europæisk sukkerroedyrkning. Indtil videre findes tolerante sorter, der kontrollerer sygdommen, men mere aggressive typer er fundet flere steder i Europa og USA. Jo mere der forskes i både virus, vektor, og implicerede andre vira, desto mere variabelt og komplekst ser angrebssystemet ud. I IIRB's arbejdsgruppe omkring Rizomania arbejdes multidisciplinært med sygdommen med DNA-teknologi, virologi, mykologi og planteforædling.

Rodbrand: Fra Sverige viste Lars Persson og Åsa Olsson på en poster, at den mest tabsvoldende rodbrandsvamp i Sverige skyldes *Aphanomyces cochlioides*. Svampen findes især i Nordvestskåne. Angrebsstyrken afhænger blandt andet af jordtypen og der er generelt fundet mindst *Aphanomyces* på jorde med høj pH og Ca-indhold samt højt lerindhold. Her vil et fireårigt sædskifte kunne holde smittetrykket nede, mens på jorde med høje angreb er et længere sædskifte nødvendigt. Blandt rodbrandsvampe i Sverige findes også *Pythium* og *Fusarium*. En af *Fusarium*-arterne er *F. culmorum*, der også angriber korn. I roer findes den fra tidligt i sæsonen frem til optagning, hvor den på tørre arealer kan give sort-råd ved høst.

Ukrudt

Herbicidresistens: Fra det belgiske Universitet i Gent vistes resultater på hvidmelet gåsefod's ("melde") resistens overfor metamidron (Goltix). Der er fundet resistente planter i Holland, Belgien, Frankrig og Sverige. Nogle af disse kan følges tilbage til at stamme fra resistens mod atrazin fra forudgående majsmarker. Der er dog mange ukendte faktorer – kan denne krydsresistens mellem atrazin og metamidron udvikles til andre herbicider, og hvordan er resistensen udviklet på arealer uden forudgående atrazin- eller simazintildeling. Der er muligvis også resistensudvikling i svinemelde. I DK har vi ligeledes mistanke i et enkelt tilfælde om udvikling af metamidron-resistens i hvidmelet gåsefod ligesom man har i England, så fænomenet er under udbredelse.

Ukrudtsbekæmpelse med clomazon:

Clomazon (Command) udsprøjtet inden roernes fremspiring er afprøvet ved Beta i Italien og har vist sig effektiv mod bl.a. vejpileurt, både de nyligt fremkommet og dem der spirede lidt senere, hvilket medførte, at næste sprøjtning kunne udsættes lidt. Roerne reagerede på ler-fattige jorde (hvilke i denne sammenhæng svarer til danske jorde) med forbigående blegning af blade. Fra forsøg i Holland og Belgien rapporteres om effekt på hundepersille, og burresterre. I DK kendes clomazon (Command) fra spinat og afprøves i år i sukkerroer både før og lige efter fremspiring.

Diverse emner

Sukkerfysiologi: Sukker dannes i roeplanternes blade ved hjælp af fotosyntesen. Forskellige typer væv i planten fungerer enten som producent eller forbruger af sukker. Sukkerfysiologi og metabolisme er komplicerede processer, og der forskes meget heri. Netto vil en stor del saccharose transporteres til og akkumuleres i hovedroden. Fra Italien

fortalte P. Perata fra resultater med radioaktivt mærket saccharose der viser, at nyudviklede blade får tilført sukker fra veludviklede blade, og at nye blade er en stærkere modtager af sukker end roden. Nytilvækst kort før optagning vil derfor reducere sukkerindholdet i roerne. Tab i sukkerindhold fra september er især et problem i de sydlige egne af Europa, hvor temperatur og jordfugt giver mulighed for nytilvækst efter tørke- og varmemstress. I vores egne ses den kraftigste nytilvækst især hvis stærke bladsvampeangreb har ødelagt det eksisterende bladapparat, og derfor sætter roerne nye blade med udbyttetab til følge.

Tilvækstmodeller: Flere har arbejdet med matematisk modellering og prognostisering af tilvækst og udbytte i roer blandt andre ved Brooms Barn i England og IRS i Holland. Flere af modellerne bygger på klima- og jordparametre (temperatur, indstråling, nedbør, potentiel evapotranspiration og tilgængelig vandmængde i jorden) og forudsætter forhold som at plantebestand, næringstilførsel og sundhed er optimal. Fra Frankrig ved ITB blev der fortalt om deres model der

bygger på hver enkelt roeblads produktion og videre redistribution i planten. Indtil videre har de vist at tilvækst af bladmassen op til 840 daggrader er lineært, derefter øges bladmassen langsomere.

Stokløbning: Tidligt på sæsonen kan vernalisering, dvs. inducering af stokløbning, ske ved temperaturer mellem 3 og 12 °C. Planterne er mest følsomme ved 4-8 bladstadiet, men temperaturkrav og længde heraf afhænger desuden af sorterens genetik. Devernalisering derimod kan forventes ved en pludselig temperaturstigning til over 25 °C i kortere perioder, når det sker fra 60 til 120 dage efter såning. Gerhard Steinrücken fra Syngenta Seeds fortalte om ringtest udført i arbejdsgruppen "Genetics and Breeding", hvor 24 sorter er undersøgt for deres tendens til at gå i stok i forhold til klimadata, daglængde og lyskvalitet på forskellige lokaliteter rundt i Europa. Højeste stokløbningstendens blev fundet i Sverige, Irland og Danmark, mens Finland havde en lavere tendens til stokløbning formentligt pga. senere såtidspunkt. ■

På tur i bjergene kom vi fordi denne sukkertop.

Angreb af runkelroebiller i økologiske sukkerroer

Seniorforsker Lars Monrad Hansen, Danmarks JordbrugsForskning

Økologikonsulent Julie Fabricius Lindberg, Grønt Center

Forsøgsleder Anne Lisbet Hansen, Alstedgaard

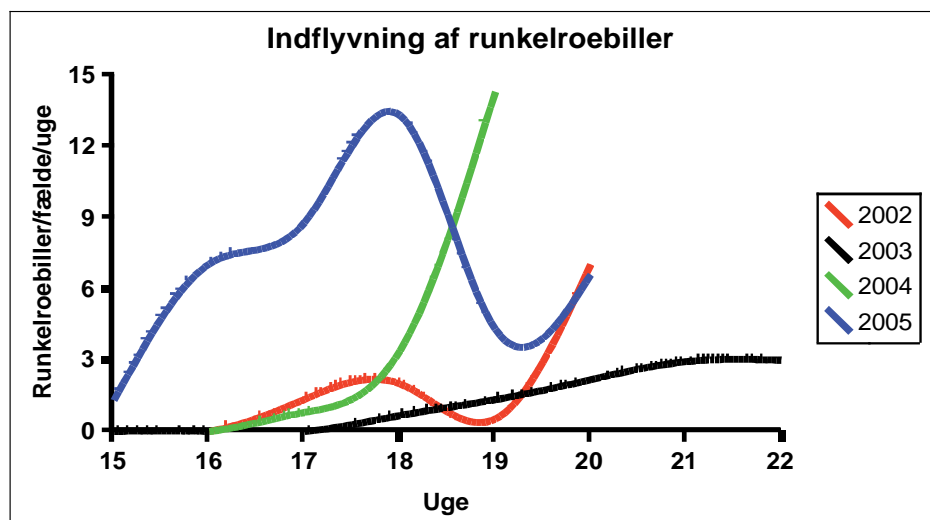

Forsøgsschef Jens Nyholm Thomsen, Alstedgaard

Forskningscenter Flakkebjerg (DjF), Alstedgaard og Grønt Center har med økonomisk støtte fra Direktoratet for FødevareErhverv i perioden 2002-2006 udført økologiske markforsøg i sukkerroer med angreb af runkelroebiller med henblik på at reducere risiko for angreb i næste års roemark. Det har været projektets formål at generere viden om runkelroebillernes forekomst i forhold til afstand og placering af sidste års roemark. Idet avleren ønsker størst mulig

Figur 2. Voksen runkelroebille.

Figur 1. Indflyvningstidspunkt for runkelroebiller på baggrund af faldgrubefangster.

sikkerhed for etableret plantetal, kan denne viden indgå i avlerens beslutningsgrundlag med henblik på placering af indeværende års roemark, således at plantetallet ikke reduceres væsentligt på grund af runkelroebiller. Det er projektets endelige mål, at udarbejde et beslutningsstøttesystem, som for den enkelte avler er nemt at anvende i praksis.

Hvert forår i årene 2002-2006 er i størrelsesordenen 5-16 marker blevet udpeget til at indgå i undersøgelsen. I alt 23 avlere har deltaget, og vi takker for den velvillighed og støtte som de enkelte avlere har givet os.

Forekomsten af runkelroebiller i projektperioden 2002-2006 har været meget lille. Dette skyldes sandsynligvis, at de økologiske sukkerroemark har ligget i "læ" af de konventionelle, hvor roefrøet bejdses med imidachlopid, som stort set ikke lader nogen runkelroebiller overleve.

Forekomsten af runkelroebiller undersøgt i faldgrubefælder er på 4 år steget fra i gennemsnit 2.8 ± 0.5 runkelroebiller/fælde/uge til 7.6 ± 1.7 runkelroebiller/fælde/uge. Det ser således ud til, at der sker en opformering i områder med mange økologiske sukkerroemark. De økologiske

sukkerroemarker på de enkelte bedrifter er fra det ene år til det andet placeret med forholdsvis kort afstand.

Men netop på grundlag af disse korte afstande sammenholdt med den ringe forekomst af runkelroebiller, lykkedes det ikke at bestemme en optimal afstand markerne imellem fra det ene år til det andet. Placeres en økologisk sukkerroemark i sædskiftet klods op af sidste års mark, vil der ikke uventet forekomme flere runkelroebiller på de første par meter ind i den nye mark.

I begyndelsen af projektperioden sker invasion af de økologiske sukkeeroemarker hovedsageligt ved indflyvning når lufttemperaturen er 20° C eller derover i mindst 4-5 sammenhængende timer. Efterhånden, som der sker en opformering i området, vil runkelroebillerne nu kolonisere ved at kravle fra den ene mark til den anden. Dette sker ved temperaturer på 12° C eller mere.

Jordprøver kan anvendes til at udarbejde en prognose. Det betyder, at man ved at udtage prøver om efteråret eller foråret i de nærliggende (af den aktuelle sukkerroemark) høstede økologiske sukkerroemarker kan få oplysning om forekomstens størrelse. Er den lille, vil kolonisering herfra være uden større betydning. Er den stor, vil kolonisering sandsynligvis allerede ske ved ca. 12° C, hvis afstanden ikke er for lang.

En lille forekomst i jordprøverne er dog ingen garanti for angreb, da runkelroebillerne kan flyve meget langt.

På baggrund af den ringe forekomst af runkelroebiller lykkedes det ikke at udarbejde et egentligt beslutningsstøttesystem. Man kan dog konkludere, at økologiske sukkerroer kan dyrkes uden risiko for væsentlige angreb af runkel-

roebiller i adskillige år, så længe de økologiske marker udgør en meget lille procentuel andel af det samlede sukkerroeareal. Ændrer denne balance sig, vil der langsomt ske en opformering af runkelroebiller i området, som til sidst vil blive så stor, at udbyttet vil reduceres væsentligt. Herefter er man nødsaget

til at udtage jordprøver efterår eller forår, for at vurdere angrebsrisikoen. På baggrund af disse oplysninger kan man placere sin økologiske sukkerroemark i passende afstand fra sidste års økologiske marker. Hvad passende afstand er lykkedes det ikke i dette projekt at bestemme. ■

Roe systemer

Hylleberg leverer og servicerer Grimme Maxtron-roeoptagere til moderne roeavl.

Vi leverer og servicerer specialmaskiner til kartoffel- og roeavl samt til tørring, opbevaring og køling af kartofler, løg og gulerødder. Vores styrke er mangeårig erfaring i de tre produktgrupper. Kendetegnende for Hylleberg er knowhow og stor faglig ekspertise. Denne specialviden sikrer, at vort mobile serviceteam kan yde hurtig, tryk og sikker service overalt i landet, så de kostbare timer i sæsonen ikke spildes på ventetid og maskinproblemer.

- den direkte vej til specialisten

Hylleberg

Løvhegnet 9-11 · DK-8840 Rødkærsbro
Tlf. +45 8665 8499 · Fax +45 8665 8287
hylleberg@hylleberg.dk · www.hylleberg.dk

Forslag om ændring af omstrukturingsordningen

Af Klaus Sørensen

EU-kommissionen fremsatte den 7. maj 2007 forslag om ændring af omstrukturingsordningen, som via tildeling af ophørspræmie til industri og dyrkere skal føre til en frivillig reduktion af EU's samlede sukkerkvote med 6 mio. tons. Ændringsforslaget er en følge af, at ordningen hidtil kun har ført til en reduktion på 2,2 mio. tons, og uden en ændring vil der næppe blive tilmeldt meget mere til ordningen.

Det forventes, at ministerrådet træffer beslutning om forslaget den 27. september 2007.

Hvis EU ikke når den ønskede mængde på 6 mio. tons, vil den resterende reduktion på 3,8 mio. tons blive gennemført via en tvungen kvotereduktion i 2010. Det vil vel at mærke ske uden nogen form for kompensation til dyrkere og industri.

Reduktionen på 6 mio. tons er nødvendig som følge af en begrænsning i EU's muligheder for at eksportere sukker samtidig med, at der fra 2009 åbnes for fri import af sukker fra de 50 fattigste lande i verden (EBA-aftalen).

Omstrukturingsordningen har indtil nu fungeret således, at sukkervirksomhederne frivilligt har mulighed for at tilmelde kvote til ordningen, mod at få en ophørspræmie. Den tilmeldte kvote udgår herefter af EU's samlede sukkerkvote. Den maksimale ophørspræmie (ved fuldstændig nedlukning af en fabrik) udgør 730 euro pr. ton sukker i 2006/07 og 2007/08, hvorefter præmien falder til 625 euro i 2008/09 og 520 euro

i 2009/10, som er ordningens sidste år. Det er fastlagt i forordningen, at dyrkere/ maskinstationer skal have mindst 10 % af ophørspræmien. Det er op til de nationale myndigheder at fastlægge den nøjagtige andel, som hidtil har svinget fra minimummet på 10 % i en del lande og op til 32,3 % i Irland.

Omstrukturingsordningen finansieres af sukkervirksomhederne via en midlertidig omstrukturingsafgift på 126,40 euro pr. ton kvotesukker i 2006/07, 173,8 euro i 2007/08 og 113,3 euro i 2008/09. Virksomhederne har mulighed for at videregende afgiften til forbrugerne via prisen på sukkeret. Dette er dog ikke muligt i forbindelse med de årlige midlertidige kvotereduktioner, idet virksomhederne fortsat betaler afgiften på den fulde kvote, selvom kvoten er reduceret. F.eks. er der en midlertidig kvotereduktion i Danmark i 2007/08 på 13,5 %, hvor den danske sukkerproducent, Danisco, selv må finansiere omstrukturingsafgiften for denne del af kvoten.

Der er således allerede opkrævet betydelige midler via omstrukturingsafgiften, hvoraf en stor del henstår ubenyttet i EU. Hvis ikke midlerne benyttes, "forsviner" de blot i EU's almindelige budget. Alle har således interesse i, at omstrukturingsordningen gøres mere attraktiv, så ophør kan ske af frivillighedens vej, samt at man herigennem kan gøre brug af de opkrævede midler – frem for at midlerne forbliver ubrugte, og alle får en tvungen kvotereduktion uden kompensation i 2010.

Hovedindhold

Kommissionen har derfor fremsat et forslag, som skal gøre omstrukturingsord-

ningen mere attraktiv. Hovedindholdet i forslaget er følgende:

- Dyrkernes andel af ophørspræmien lægges fast på 10 %. De resterende 90 % tilfalder industrien. Hidtil har der været tale om en minimumsandel til dyrkerne på 10 %, hvorefter det nationalt har været op til myndighederne at fastlægge den endelige fordeling. Dette har udgjort et stort usikkerhedsmoment for alle parter, hvilket nu fjernes.

- Hidtil har retten til at tilmelde kvote til omstrukturingsordningen alene ligget hos sukkervirksomhederne. Som en del af forslaget får dyrkerne nu mulighed for at tilmelde en kvotemængde. Dyrkernes dispositionsret begrænses dog til maksimalt 10 % af landets kvote, da man ikke ønsker at ordningen skal undergrave eksistensmuligheden for fortsat sukkerproduktion i virksomheden.

- Udover de 10 % af ophørspræmien modtager dyrkerne ved tilmelding med virkning for 2008/09 (2008 sæsonen) desuden et ekstra beløb på 237,5 euro pr. ton sukker. Det ekstra beløb til dyrkerne udbetales også med tilbagevirkende kraft for tilmeldinger til omstrukturingsordningen siden 2006/07.

- De 10 % af den "almindelige" ophørspræmie til dyrkerne udgør 21,9 euro (forventet beløb i Danmark, da der ikke foretages yderligere fabrikslukninger). I alt modtager dyrkerne herved ca. 260 euro pr. ton kvotesukker = 1.840 kr pr. ton polsukker.

- Ansøgningerne behandles i kronologisk orden ud fra tilmeldingstidspunktet med seneste tilmelding den 30. november 2007, MEN hvis industrien tilmelder en tilsvarende mængde eller mere, annulleres dyrkernes tilmeldinger, og sagen kører herefter som en "normal" sag, hvor industrien har tilmeldt kvote til

omstruktureringsordningen. Herved er det f.eks. op til de nationale myndigheder i samarbejde med industrien og dyrkerorganisationen at fastlægge, hvordan den tilmeldte mængde skal fordeles på dyrkerne.

- Hvis industrien vælger at tilmelde en større andel af kvoten end de 10 %, får dyrkerne ligeledes de 1.840 kr pr. ton polsukker for hele mængden.

- Industrien modtager deres andel på 90 % af den ”normale” ophørspræmie til den tilmeldte kvotemængde.

- For at tilskynde industrien til at tilmelde en større kvotemængde, indgår det i forslaget, at industrien undgår at indbetale omstruktureringsafgiften for 2007/08 på den reducerede kvotemængde på 13,5

% af kvoten, såfremt man i 2008/09 tilmelder mindst 13,5 % af kvoten til ordningen. Der er tale om temmelig store beløb, som industrien herved kan spare.

Tilgodeses for tidligere tilmeldinger

Udover forslaget om ændring af omstruktureringsordningen har Kommissionen fremsat forslag om ændring af selve markedsordningen for sukker. Forslaget indeholder to væsentlige punkter:

- Ved fremtidige årlige kvotereduktioner samt ved en permanent kvotereduktion i 2010 – såfremt omstruktureringsordningen ikke fjerner de 6 mio. tons kvote – vil lande, som tidligere har tilmeldt kvote til omstruktureringsordningen, i en

vis udstrækning blive tilgodeset herfor. Der har været forskellige beregningsmodeller på bordet, men der er udsigt til, at der besluttes en formel, som via en gradvis skala ender på, at lande, som har tilmeldt mindst ca. 60 % kvote, slipper helt for yderligere kvotereduktioner.

- Det tydeliggøres, at årlige midlertidige kvotereduktioner så vidt muligt skal ske forud for såning af roerne. Der kan dog fortsat ske en yderligere reduktion om efteråret, såfremt der er behov herfor.

Danske Sukkerroedyrkere er generelt positiv overfor Kommissionens forslag, men ser dog gerne visse ændringer. Se holdningen m.v. på hjemmesiden:

www.danskesukkerroedyrkere.dk

Fælles prøvevask i Nakskov

Med starten af den nye kampagne vil alle roeprøver fra såvel Nakskov som Nykøbing blive behandlet og analyseret i Nakskov. Det indebærer således, at prøverne fra Nykøbing skal transporteres til Nakskov. Dette sker ved transport to gange om dagen fra Nykøbing i et lukket køretøj, hvor prøverne ikke påvirkes af sol og regn, og ved ankomsten til Nakskov sættes de i hus. Alle prøver, uanset hvor de udtages, vil således blive behandlet ens. Resultatet af prøverne kan aflæses indenfor et døgn ved log-in på hjemmesiden.

Slut med udlevering af vådt roepulp

Tidligere på året er der informeret om den nye aftale vedr. roepulp – se Sukkerroe-Nyt nr. 1-2007.

Udleveringen af vådt roepulp øst for Storebælt er faldet markant fra næsten 400.000 tons i begyndelsen af 1990'erne til ca. 20.000 tons i 2006. Udviklingen er fortsat i 2007, hvor der blev indsendt bestillinger på under minimumsmængden på 10.000 tons. I henhold til aftalen bortfalder hermed udleveringen af vådt roepulp.

Beregn økonomien i din roeproduktion

På Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside ligger et regneark, som man frit kan benytte til at beregne økonomien i sin roeproduktion. Hvis man indtaster egne data, kan man aflæse det økonomiske resultat på bundlinien for sin roedyrkning ud fra roepriserne i 2007, 2008 og 2009. Det giver et hurtigt og nemt overblik! Programmet er udviklet og gennemtestet gennem et mangeårigt forløb af Gorm Reventlow-Grinling, Krenkerup, som løbende står for opdatering af programmet på hjemmesiden:

www.danskesukkerroedyrkere.dk

EDENHALL.se

Det mest komplette program !
Bedste maskiner !
Bedste service !

EDENHALL AB
SE-260 30 VALLÅKRA, SVERIGE

TEL: +46 42 324050
E-mail: info@edenhall.se

FAX: +46 42 324069
www.edenhall.se

Forhandler:
KARL MERTZ & S
Sakskøbing Tlf. 5470 4822
Horreby Tlf. 5444 7035
For fremvisning:
Ring 4033 8405
eller 2128 3788

Biobrændstof – vil det skabe konflikt med fødevarerproduktionen?

Det er almindeligt hævdet, at udvidelsen af produktionen af brændstof fra planteprodukter vil reducere mængden af afgrøder til fødevarer, skabe fødevareremangel og permanent øge priser på fødevarer i hele verden. Basis for denne konklusion må være, at planteproduktionskapaciteten på jorden er udtømt. Deraf følger konklusionen, at enhver stigning i produktion af biobrændstof må være på bekostning af fødevarerproduktionen.

Det er imidlertid tvivlsomt, om produktionen og brugen af bio brændstof i det lange løb vil skabe problemer for fødevarerproduktionen. Grunden hertil er den simple, at der stadig er megen udyrket jord til rådighed. Det er derfor muligt for verdens planteproduktion at tilpasse sig til både et øget brændsels- og fødevarerbehov.

De vigtigste planteproducerende og brændstofforbrugende regioner er USA, Sydamerika og EU. Disse tre regioner har alle jord til rådighed, som kan og vil

blive taget i brug til produktion, hvilket er en respons på højere priser på afgrøder. For EU's vedkommende forventer Kommissionen, at der skal bruges 12 % af det til rådighed værende landbrugsareal til fremstilling af biobrændstof, hvilket i store træk svarer til det nuværende brakareal.

I 2005 blev der totalt produceret 55 milliarder liter ethanol, en fordobling på 5 år, men denne mængde udgør kun 1,2 % af verdens brændstofforbrug. I den samme periode er produktionen af biodiesel firedoblet.

For tiden er 90 % af verdens produktion af ethanol baseret på majs i USA og sukkerrør i Brasilien, men andre lande følger hurtigt trop med brug af sukker og korn. Europa er for tiden den ledende producent af biodiesel fra raps, men også sojabønner, oliepalmer og andre afgrøder benyttes.

I sin seneste rapport fra USA's landbrugsministerium forventes det, at den største stigning i produktionen af

biobrændstof frem til 2016, udenfor USA, vil ske i EU, hvor målet er 5,75 % tilsætning til brændstof inden 2010. Det forventes at majsproduktionen i USA vil fortsætte med at stige i det nuværende tempo til 2010, hvorefter stigningstakten vil blive mindre. I 2016 forventes det, at der produceres 65 milliarder liter ethanol om året i USA på basis af 109 millioner tons majs. Dette svarer til 30 % af verdens totale ethanolproduktion.

Faktorer, der har betydning for det øgede ethanolforbrug:

- forbudet mod brug af det giftige MTBE, som benyttes til at øge oktantallet i benzin.
- den nuværende kraftige udbygning af produktionsanlæg til ethanol fremstilling.
- forventning om høje oliepriser i fremtiden. ■

Kort Nyt

Filippinerne – tvungen iblanding på 10 % ethanol i benzin

Oprindeligt var Filippinerne en af de største eksportører af sukker i Asien/Stillehavsområdet. I 1976/77 eksporterede landet 2,1 millioner tons sukker, men grundet manglende investeringer faldt produktionen, og landet blev i stedet nettoimportør.

Regeringen greb derfor ind med krav om investeringer, og der blev indført sukkerrørssorter med større udbytter, og landet er på ny blevet nettoeksportør – dog uden det store økonomiske udbytte. Man har derfor søgt andre løsninger, heriblandt har man vedtaget en ny lov, som medfø-

rer, at man senest i 2009 skal iblande 5 % ethanol i benzin, stigende til 10 % i 2011. Alene iblanding af 5 % vil kræve et areal med sukkerrør på 59.000 ha, hvor der produceres 3,8 millioner tons sukkerrør, som giver 268 millioner liter ethanol.

Thailands ethanolprogram i katastrofetilstand

I Thailand har regeringen fastlagt en politik, som fokuserer på alternativ brug af sukkerrør til fremstilling af ethanol – en politik som i øjeblikket i en katastrofetilstand. Ud af 45 godkendte destillerier til fremstilling af ethanol producerer kun de 7 med en daglig produktion

på 955.000 liter. Imidlertid forbruges der kun 400.000 liter om dagen. Det er derfor nødvendigt at eksportere resten. Regeringen opsatte oprindeligt et mål om salg af 8 millioner liter dagligt i 2007 stigende til 20 millioner liter i 2011. Nu vil regeringen forsøge at øge salget af ethanol ved at sælge den til en noget billigere pris end benzin.

Halvdelen af de planlagte 45 destillerier er baseret på casava som råvare, hvilket som dækker 70-80 % af ethanolproduktionen, mens resten kommer fra melasse/sukker. ■

Stort sukkeroverskud

Af Klaus Sørensen

Verdensmarkedsprisen på sukker er faldende. En væsentlig årsag ligger i et meget stort overskud af sukker på ver-

densplan. For produktionsåret 2006/07 forventer F.O.Licht en produktion på 167,3 mio. tons råsukker mod et forbrug

på 150,4 tons, hvilket indebærer et overskud på ca. 17 mio. tons sukker.

Overskuddet skal ses i lyset af, at der for under to år siden var balance mellem udbud og efterspørgsel, og i den mellem-liggende periode har EU reduceret sin produktion. Det nuværende overskud på ca. 17 mio. tons svarer stort set til EU's nuværende sukkerproduktion. Det viser med al tydelighed, at EU efterhånden kun udgør en lille brik på sukkerkortet, og tidligere beskyldninger mod EU for at være skyld i ubalancen på verdensmarkedet, må vel efterhånden forstumme! ■

Ny rekord i 1. prøveoptagning

Af Klaus Sørensen

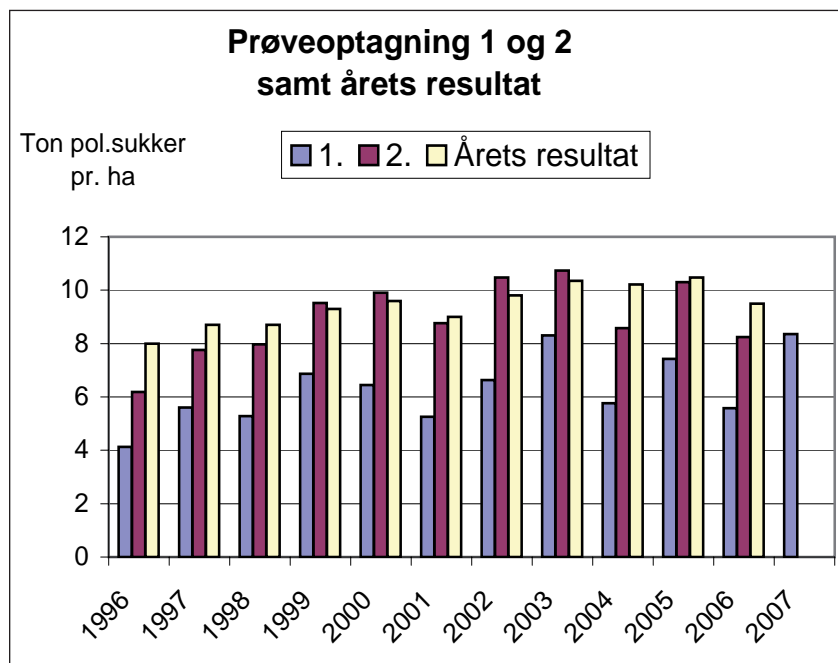
Den 1. prøveoptagning af sukkerroer den 13. august 2007 viser 8,36 tons sukker pr. ha. Der er tale om en ny rekord. Udsigten er således yderst lovende for udbyttet i den kommende kampagne. Den flotte prøveoptagning er et resultat af et ekstremt højt rodudbytte på 57,7 tons roer pr. ha, i forhold til et 5-års gens. på 44,5 tons, mens sukkerindholdet med 14,5 % derimod ligger under 5-års gennemsnittet.

Baggrunden for det flotte resultat er den tidlige såning samt et varmt og solrigt forår, som er efterfulgt af rigelig med nedbør hen over sommeren. Samme positive billede ses for Danisco's områder med roer i Sverige, Tyskland, Finland og Litauen.

Arealet med sukkerroer i Danmark er i 2007 opgjort til 39.700 ha, hvilket udgør en reduktion på 4,5 % fra 2006. ■

1. prøveoptagning af roer - den 13. august 2007

Fabrik	Tons roer	Pct. sukker	Tons sukker
	pr. ha	i roen	pr. ha
Nakskov	58,1	14,7	8,55
Nykøbing	57,3	14,2	8,15
Gens. 2007	57,7	14,5	8,36
Gens. sidste 5 år	44,5	15,1	6,74

Af Henrik Lundin Larsen,
Vilhelmsdal på Falster

Det er jo lige før, vi kan dyrke ris her i landet med den mængde regn, vi har fået - og det vil ingen ende tage! Vi burde jo være i gang med at høste nu, hvor vi d.d. skriver den 30/7, som er endnu en regnvejrsgang. Mens jeg håber og venter på, at det snart bliver høstvejr igen, kan jeg ligeså godt udnytte dagen til at få skrevet indlægget her til Sukkerroe-Nyt.

Knoldet såbed

Forårsarbejdet tog for vores vedkommende sin begyndelse den sidste uge i marts, hvor det hele skulle gå rigtig hurtigt. Det havde regnet stort set alle dagene i det nye år, og ingen troede på, at vi ville få ret mange dage med tørt vejr i foråret - men der tog vi grundigt fejl! Vi havde fint tørt vejr, men jorden var ikke særlig nem at have med at gøre. Den var våd nede i og tør på toppen. Og eftersom den ikke havde fået noget videre frost, var det meget nemt at få lavet et knoldet såbed, hvilket kunne ses rigtig mange steder. Det medførte en meget dårlig fremspiring, hvor frøene var lagt for højt. Og det skete også for os - "og tro mig det har jeg også hørt for" - selvfølgelig på en mark lige ud til vejen. Der er åbenbart rigtig mange, der holder øje med os! Et nyt driftssamarbejde - kan det nu også gå? Og med færre folk og større maskiner. Men jeg kan heldigvis oplyse om, at det kører rigtig godt. Der er skabt en spændende arbejdsplads med

Regn, regn og atter regn

masser af muligheder. Vi mener, at det er en af måderne at nå frem til en fornuftig indtjening på bedriften i fremtiden.

Tilfredsstillende nye Fendt-traktorer

Det gør det jo heller ikke nemmer at lave et godt såbed, når vi havde købt en 10 m harve og ikke kunne få leveret den traktor, vi havde købt hertil. Vi fik ganske vist lov til at låne en gammel Valmet, men den kunne slet ikke flytte harven. I stedet måtte vi spænde den lånte traktor for "repiden", som den kun kunne trække med 11 km/t, hvilket heller ikke var optimalt. Det medførte desuden en skuffet traktorfører, som havde håbet på en lidt nyere traktor foran såmaskinen. Heldigvis er den sene levering dog det eneste, vi kan udsætte på vore nye traktorer. Begge de nye Fendt traktorer "818" og "936" har kørt som en drøm. Den ene "818'eren" har nu gået lige over 600 timer, og selvom ingen af os

har været vant til at køre Fendt før, så er der vist ingen af os, der ønsker at køre noget andet nu. Resten af den indkøbte maskinpark har vi også været rigtig godt tilfreds med.

Mere ukrudt i sent fremspirede roemarker

Den dårlige fremspiring i de sidst såede roemarker, hvor såbedet var svært at få lavet rigtig godt, har medført noget mere ukrudt end i markerne med en god fremspiring.

Roerne er sprøjtet fra tre til fem gange. Vi har nogle marker, hvor snerlepileurt har været et stort problem. Dette problem har vi erfaret løses bedst med to sprøjtninger med 4 dages mellemrum. Ved den første roesprøjtning undlod vi at tage goltix med, efter som vi ikke havde fået en dråbe nedbør. I de sidste sprøjtninger brugte vi goltix, betasana, ethofol og safari, hvor der var behov for det. Vi har

Sommeren har stået i regnens tegn, hvilket kan ses overalt.

nogle få hvidmelet gåsefod tilbage, som goltixen ikke har fået taget livet af, men de har også haft rigtige gode betingelser i det fugtige vejr. Ellers må man sige, at det tilsyneladende er roerne, der klarer sig bedst i den regnvåde sommer. Der er megen top på, men hvis man trækker en roe op, følger roden dog ikke med toppen i størrelse.

Der resterer nu en eller to sprøjtninger i roerne, inden de skal tages op. Sprøjtningerne består af opus og lidt microtop, som gør roerne lidt grønnere. Aktuelt er vi her i slutningen af juli i færd med at trække stokløbere op.

Generelt skuffende udbytter i frøafgrøderne

Den første del af engrapgræsset, som vi har høstet til nu, har ikke været noget at prale af – der er en høj rumvægt, men

der er for få kg. Rødsvinglen Musica har givet et normalt udbytte, mens rødsvinglen Herald har skuffede meget. Strandsvinglen er nok den af frøafgrøderne, der har klarede sig bedst med et tilfredsstillende udbytte. Hvidkløveren nåede vi inden regnen, og det er vi naturligvis glade for, men det gælder desværre ikke udbyttet. Hvidkløveren blev ellers bestøvet rigtig godt i meget fint vejr, men som frøavler er det ikke sjovt at se, hvordan hovederne i ugerne op til skårlægning synker længere og længere ned.

Rapsen har vi på nuværende tidspunkt høstet ca. halvdelen af, og det peger mod et gennemsnitsudbytte. Det vil være tilfredsstillende for os, eftersom alt rapsen er sået på de dårligste og mindste marker.

Der resterer pt. en dags arbejde i engrapgræsset, som snart er helt grønt, og en

dag i rapsen, inden vi er klar til kornet, som også er høstklart. Vi har brugt en hel del stråforkorter, således at kornet fortsat står op. Selvom mange mener, at det er spild af penge og ikke nødvendigt, så har det vist sig som en god investering i år.

Det ser ud til, at priserne stiger for hver dag der går, og man må sige, at med prisstigninger op mod en tier om ugen er det noget sjovere at handle korn i år end tidligere år, hvor hveden blot kunne stige et par kroner på et halvt år.

Til sidst vil jeg slutte af med at ønske alle en god udbytterig høst med masser af tørvejr! ■

Roerenser TR-7

Til omgående levering

- 10 m3 fødekasse
- 24 volt el-anlæg
- Hydraulisk transmission med 4 pumper
- Centralsmøring
- Fjernbetjening med 3 håndsæt
- 1. rensbord med 8 stk. stålvalser
- 2. rensbord med 6 stk. stålvalser
- 86 kw. turboladet John Deere motor
- 6.9 R 28 hjul
- 550 ltr. brændstoftank

T-9 Roeoptager

- 3 eller 4 rækket
- Hydr. Affjedret trækstang
- Hydr. Støtteben
- "In-line" slagleafter
- Hydr. Stenudløser
- 14 m3 rullebundstank
- Oliekøler
- Joy-stick styring
- Oppel hjul m/hydrofor
- Styreskive 900 mm
- Aut. Side- og dybdereg. over 3 rk
- JT afpudser

Thyregod A/S • Tel.: 75 73 40 99 • Fax: 75 73 44 92 • www.thyregod.com

UDENLANDSKE TIDSSKRIFTER

Læst af
Cai Marcussen,
Rødby

Ny referent af udenlandske tidsskrifter!

Sukkerroedyrkernes hidtidige observatør af udenlandsk faglitteratur forsøgsleder Sven Oien har valgt at pensionere sig selv efter 14 år på posten! Svens opgave har været at informere om hvad der rører sig i det store udland, og således holde roedyrkerne ajour med udviklingen. Det er med en vis ydmyghed jeg har sagt ja til at afløse Sven Oien, men jeg vil gøre mit bedste, med de begrænsninger som sukkerroeverdenens mange forskellige sprog sætter.

Tyskland

Tyskland er en nær nabo! Tyskland er også et stort land, hvor der dyrkes sukkerroer fra Alperne op til den danske grænse i Slesvig Holsten. Der er to store "roeaviser": I nord er det "Zuckerrübe" og i syd hedder bladet "dzz", eller Die Zuckerrübenzeitung. Nord kan findes på www.th-mann.de og syd på www.vsz.de.

De tyske fagtidsskrifters sommerudgaver gør som venteligt meget ud af rådgivning om bekæmpelse af bladsvampe. Med et dyrkningsdistrikt, der strækker sig over 1.000 km. i nord - syd retningen varierer sygdommene. I syd er det bladpletsvampen Cercospora, som kan koste de store udbyttetab. I nord har man de samme svampesygdomme, som plager os. Det vil hovedsagelig sige Meldug, Ramularia og Rust. Flere skribenter konstaterer, at Cercospora breder sig mod nord i takt med stigende temperaturer i den globale opvarmning (Cercospora er også set i DK).

Der skrives rigtig meget om **Bioalkohol** såvel i nord som syd. Specielt glæder Anklamdyrkerne sig over Daniscos tiltag med fabrikation i Anklam. De ekstra 10.000 ha sukkerroer til produktion af alkohol er, som man skriver, med til at cementere Anklamrådets status som sukkerroeland.

England

I England er sukkerroedyrkingen koncentreret i Østengland. Der er derfor ikke behov for mere end en roeavis "British sugar beet review", der udgives i et samarbejde mellem fabrikkerne og roedyrkerne og kan findes på www.beetreview.co.uk. Bladets sommerudgave gør meget ud af sortsvalget for det kommende år 2008 og selvfølgelig også om sensommerens bekæmpelse af bladsvampe. I bladet findes også referatet fra et internationalt møde om ukrudtsbekæmpelse. Der meldes om en kedelig observation nemlig, at der i Belgien nu findes mælder, som er **Goltixresistente**. British sugar beet review refererer også meldinger om visse **Rizomaniolerante** sorter er ved at miste deres modstanddygtighed overfor sygdommen. Det understreges dog, at der er nye og mere "resistente" sorter på vej, som kan løse problemerne.

Fra USA refereres, at **Roundup resistente roer** har været klar til anvendelse i praksis i mere end 10 år! Metoden er unik! Man lader ukrudtet spire frem, og sprøjter så umiddelbart før det store ukrudt generer roerne. Sprøjtningen gentages ca. 14 dage senere. Der er så "ikke mere at komme efter"! Det er en fordel, at ukrudtet får lov at stå! Det tiltrækker skadedyre, som ellers ville skade roerne!

Når en så fantastisk metode ikke for længst er blevet normal praksis skyldes det, at den er politisk ukorrekt! - En del af den forkætrede genteknologi. Der er kun et sted i verden, hvor der i dag dyrkes Roundup resistente roer - nemlig USA. I 2006 blev der prøve-dyrket 250 acre, eller ca. 100 ha. I 2007 er arealet betydelig større og i 2008 vil der blive udbudt en lang række Roundup resistente sorter til salg. Herefter forventes ukrudtsbekæmpelse i sukkerroer ved hjælp af Roundupmetoden at blive almindelig praksis i USA.

Afslutning

Jeg har her kun omtalt to nære nordeuropæiske lande. I næste nummer er det min hensigt at tage udgangspunkt i Belgien, Frankrig og Holland. Ved gennemsyn af en hel del europæiske "roeaviser" får man indtryk af et effektivt smart rådgivningsvæsen, som skriver klare og forståelige artikler med svar på alt. Ingen kommer galt ud, hvis rådene følges. I det spanske tidsskrift "AIMCRA" opgør R. Morillo-Velarde det gennemsnitlige årlige forbrug af vandingsvand i perioden 1999 - 2006 til 584 mm og 529 mm pr. år for henholdsvis efterårssæde og forårssæde roer. Det vandingsbehov er ca. af samme størrelsesorden som det vand en dansk roeafgrøde "bruger" pr. år, og som vi får tilført helt gratis fra oven! - Tankevækkende ikke sandt!

Tak til Sven Oien

Efter en mangeårig og stor indsats som skribent i Sukkerroe-Nyt har tidligere forsøgsleder Sven Oien valgt at trække sig tilbage som formidler af stof fra de udenlandske tidsskrifter. Sven har forståeligt nok ønsket at drosle lidt ned på aktiviteterne, nu hvor han bliver 85 år lidt senere på året. Her fra redaktøren skal lyde en meget stor og varm tak til Sven Oien for den mangeårige indsats, som han har ydet for bladet. Det har altid været interessant at følge, hvad der rører sig udenfor landets grænser, hvilket Sven har formået at gengive på sin sædvanlige let forståelige facon.

Velkommen til Cai Marcussen

Samtidig er jeg heldigvis så privilegeret at kunne byde velkommen til en anden tidligere forsøgsleder på Alstedgaard, Cai Marcussen, som har indvilliget i at overtage pennen fra Sven Oien.

Klaus Sørensen

Fabriksudvalg for Nakskov og Nykøbing

- udvalg under Danske Sukkerroedyrkere

Af Klaus Sørensen

Med ændringen af foreningsstrukturen og opløsningen af de lokale dyrkerforeninger tidligere på året forsvandt det naturlige led, som hidtil har taget sig af alle lokale kontakter og opgaver, som er forbundet med levering af roer til fabrikkkerne.

Som erstatning herfor er der under Danske Sukkerroedyrkere nedsat to "fabriksudvalg", som har til opgave at holde tæt kontakt til fabrikkkerne, lokale myndigheder m.v. og løbende tage sig af alle opgaver af lokal karakter. Det kan f.eks. være vedr. indtransport af roer til fabrikkkerne, særlige kontraktmæssige ting, forhold i prøvevasken m.v.

Har man sådanne lokale emner, opfordres man til at tage kontakt til et af de

3 bestyrelsesmedlemmer, som sidder i det fabriksudvalg, hvortil man leverer sine roer (man er selvfølgelig også

altid velkommen til at tage kontakt til en anden i Danske Sukkerroedyrkeres bestyrelse eller sekretariatet).

Fabriksudvalg til Nakskov

Gdr. Hans Peder Madsen (ordfører)

Tornevitzhave
Rudbjergvej 9
4983 Dannemare
Tlf. 5494 4525

Gdr. Knud Erik Clausen

Holtegård
Holtegårdvej 3 . 4930 Maribo
Tlf. 5478 1959

Gdr. Christian Nymann

Mindebo
Mosegårdsvej 10 . 4900 Nakskov
Tlf. 5493 9044

Fabriksudvalg til Nykøbing

Propr. Finn Jørgensen (ordfører)

Landsledgård
Klintevej 145
4780 Stege
Tlf. 5581 3369

Gdr. Flemming Høegh

Nykøbingvej 55
4840 Nr. Alslev
Tlf. 5443 5440

Gdr. Hans Arne Nielsen

Reerslevvej 37
4291 Ruds-Vedby
Tlf. 5826 1849

Datoer til kalenderen

Generalforsamling i Danske Sukkerroedyrkere

Efter ændringen af foreningsstrukturen afholdes der fremover én fælles generalforsamling for alle roedyrkere i Danmark. Tid og sted for generalforsamlingen er nu fastlagt. Programmet følger senere.

Dag: Mandag den 25. februar 2008

Tid: Kl. 10.00

Sted: Sakskøbing Sportscenter i Sakskøbing

Danmarks Sukkermuseum Sukkerkulturens År 2007

I anledning af Industrikkulturens År markerer Danmarks Sukkermuseum på Lolland-Falster "Sukkerindustrikkulturens År 2007". I den anledning afholder Sukkermuseet i efteråret 4 foredrag.

Tirsdag d. 4. september, kl. 19.00

Sted: Sukkermuseet i Nakskov
Emne: Roebanerne:
J. Hammer fortæller om de Lollandske Roebaner.
Pris: Entre til Museet.

Tirsdag d. 11. september, kl. 19.00

Sted: Sukkermuseet i Nakskov
Emne: Edvard Tesdorpf:
Birte Højgård fortæller om Edvard Tesdorpf, der tog initiativ til at bygge Nykøbing Falster Sukkerfabrik.
Pris: Entre til Museet.

Tirsdag d. 18. september, kl. 19.00

Sted: Nakskov Uddannelsescenter
Emne: Polske og svenske sæson-roearbejdere
Ove H. Nielsen fortæller om de svundne tider med polske og svenske sæson-roearbejdere.
Pris: 60 kr.

Tirsdag d. 27. november, kl. 19.00

Sted: Nakskov Uddannelsescenter
Emne: Konfektens historie:
Bente Leed fortæller om konfektens historie fra renæssancen til i dag.
Pris: 60 kr.

Bladnr. 46584

Al henvendelse til:
Danske Sukkerroedyrkere
Axeltorv, Axeltorv 3, 1.
1609 København V
Ændringer vedr. abonnementet
ring venligst 33394220

PP DANMARK

Magasinpost

maribo.com

MARIBO-SORTER
ROER "DER RYKKER"

→ BELIZE - PALACE - TUNIS^{RZ}

- Sikre danske sorter til danske roemarkere
- De glatte roer som er nemme at dyrke
- Din garanti for et godt økonomisk udbytte

DANISCO

Danisco Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5460 6031 · Fax: +45 5460 7068
www.maribo.com · daniscoseed@danisco.com

Frø af bedste kvalitet